

Glaceren

Glaceren is een techniek waarbij een dunne laag verf (transpaarnt gemaakt door vermenging met een medium) wordt geschilderd over een bestaande droge verflaag. De verflaag onder het glas blijft zichtbaar met alle details, alleen de kleur verandert erdoor. Zorg dat de verf waarmee je glaceert transparant is (of minstens semi-transpaarnt); op verflaag staat vermeld hoe opak de verf is.

De effecten van glaceren op een schilderij kunnen subtiel maar erg fraai zijn, kleuren kunnen nog stralender worden als je met deze techniek lagen opbouwt. We weten dat kunstenaars als Rembrandt en J.M.W. Turner de glacerentechniek gebruikten, en realisatie-schilders creëerden prachtig stralende rood- en blauwtinten door laag na laag van een diepe kleur op te bouwen.

Deze twee afbeeldingen - boven en geglaceerd appel en links een niet geglaceerd appel - laten zien welk resultaat glaceren kan maken en waarom Rembrandt er niet of bijna niet gebruikte.

1. Breng met een zacht penseel dunne, egale glacialagen aan met een kleine haarsel of verf die met een glaciemedium is gemengd. Hier glacerende ik de rechterkant van de appel met een geel glaciis dat de schaduwkleuren eronder minder grijs maakt.

2. Daarna schilderde ik een diep geeloranje glaciis over de donkerste vlakken om warmte te creëren.

3. Tot slot streek ik een blauw glaciis over een bestaande blauwe laag, om de kleur intenser te maken.

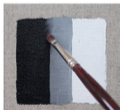
Randen verzachten

De techniek om harde randen tussen kleuren of tonen te verzachten houdt in dat je de grenzen zachtjes in elkaar laat overlopen. Als je dit zorgvuldig doet, kun je een vloeiende kleurovergang creëren. Maar werk je wat losser, dan kun je ervoor kiezen deze techniek zo min mogelijk toe te passen; de mate waarin je grenzen laat vervagen, is een persoonlijke keuze en hangt af van je stijl.

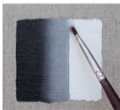
- Gebruik voor een nog gladdere afwerking gewoon een fijner penseel.
- Voor de projecten in dit boek gebruikte ik een ezel, zacht penseel om randen te verzachten, maar voor een lesser effect kun je ook je vingers of een polietmes gebruiken.
- Aarzel je om deze techniek direct uit te proberen op je werk, test de kleuren die je in elkaar wilt laten overlopen dan eerst op een oud doek of een vel gegond papier, zodat je de resultaten kunt zien.

Als je randen in elkaar laat overlopen, creëer je gezonde tonen die vloeiend met elkaar, waardoor er subtiel overgangen ontstaan.

1. Om het effect te laten zien heb ik drie kleurbanen geschilderd met scharp afgebakende grenzen ertussen. Gebruik een vrij zacht, klein en streng penseel en ga met heen en weer gaande streken zacht over de rand.

2. Herhaal met een schoon penseel het mengproces van de grijze en de witte rand. De randen zijn nu in elkaar overgevoerd en de kleurovergang is zacht en subtiel. Vergeet niet het penseel regelmatig af te wassen, anders worden de kleuren troebel.

Wat zal ik schilderen?

Ook zonder complexe opstelling kan een stilleven mooi en boeiend zijn. Een schilderij met slechts één voorwerp kan even krachtig en expressief zijn als een met een heel complexe compositie. Als er maar één object is om naar te kijken, kan de beschouwer het beter en geconcentreerder bestuderen. Kunstenaars voelen zich soms aangebroken tot een voorwerp omdat het interessante texturen of vormen heeft. Het kan zwakke herinneringen oproepen of een metafysische betekenis hebben. Een stilleven

schilderen kan behoorlijk intens zijn; je leert het voorwerp goed kennen als je het uerlang van nabij hebt bestudeerd. Je hoeft niet ver te zoeken naar iets om te schilderen. Onze huizen staan vol met potentiële onderwerpen (bijvoorbeeld alleen maar een koelkast) en als je een beetje bent zoals ik, zal het geen straf zijn interessante, mooie of opgewone pareltjes bijeen te schamele in kringloopwinkels en op rommelmarkten.

Een groenappel leent zich erg goed om te experimenteren met kleuren en tinten, in tinten die variëren van dieprood tot geelgroen.

De bubbelige textuur van citroenfruit dwingt je als het ware om de tijd te nemen voor de geprikkelde glanspunten en de gedetailleerde schaduwen.

Dennenappels zijn fascinerende organische vormen met diepe schaduwen, ruwe texturen en complexe vormen, die volop inspiratie bieden.

Een vaas van gekleurd glas werpt mooie gekleurde schaduwen op een oppervlak en biedt volop mogelijkheden in diverse groenachtelingen.

Ook heel alledaagse voorwerpen kunnen een aantrekkelijke compositie opleveren. Het creëren symmetrie en kleur een speels effect.

Schelpen zijn opvallende organische vormen, vaak met unieke texturen, kleuren en kleuraanslagen.

Het schilderen van deze knoflookbol lijkt op mediteren; de buitenste lagen zijn teer en paarsachtig, met subtiel roze, grijs en paarse tinten.

Deze antieke beugelen kan vol uitdagingen en reflecties vormt een unieke uitdaging. Probeer hem eens als je je wat anders wilt.

Het object in deze groene paprik is een gedroogde bloem, maar die versiering door het glas maakt het tot een nuttige oefening in nauwkeurig waarnemen.

Twee bladen die op de achterkant van een schilvlies zijn geplakt zijn, maken een mooie 'taal' aflezen. De bladerven zijn interessant om te schilderen en het gladde oppervlak verrijkt het geheel.

Een botweglijk simpel object: het garend dat losraakt van het houten kloze is een geweldige manier om een vaste hand te oefenen als je schildert met een heel dun penseel.

De gladdige, bijna wasachtige textuur van deze paprika is een uitdaging, omdat al je verfstraten glad en behaard moeten zijn om het glanzende oppervlak weer te geven.

45 ALLEDAGSE ONDERWERPEN OM TE SCHILDEREN

1. Afbroeks
2. Artijok
3. Avocado
4. Spruitjes
5. Porseleinen koffiekopje
6. Koekje
7. Kristallen borselglas
8. Gedroogde stof
9. Gedroogde bloem
10. Trompe l'oeil van gedroogd blad
11. Trompe l'oeil van veer
12. Vilt
13. Gemmerwortel
14. Druiven
15. Groene appel
16. Groene paprika
17. Pot jam
18. Ligstick
19. Matrasen presse-papier
20. Fudderoel
21. Nectarine
22. Oude sleutel
23. Parfume flesje
24. Lempijnglans
25. Rode appel
26. Pruim
27. Granaatappel
28. Radtje
29. Leerdal
30. Rode peer
31. Rozenkop
32. Scotch bonnet (shitpeper)
33. Zevglas
34. Zilveren lepel
35. Oud boek
36. Kaermetje
37. Kaars
38. Speelgoedautootje
39. Blijrtal
40. Aandewerken maik
41. Aardbei
42. Tennisbal
43. Tomaat
44. Tuip
45. Walnoot in de dop

9. GLANSPUNT

Als je goed naar het glanspunt op de citroen kijkt, zie je dat het niet zuiver wit is, maar eerder een heel licht geel, onderbroken door spikkels felwit. Meng de glabale kleur van het glanspunt met cadmiumgeel en steenwit en breng het op met de kattenbong. Zoek glanspunten op de uiteinden van de citroen en stip ook daar wat van de glanspuntmix.

TIP

Blijf door je vingers naar de citroen kijken en dan weer naar je schildering; zo zie je beter of je kleurenwaarden kloppen. Maak je kleine correcties uitvoeren, bedenk dan dat je eerst door te drijven met keukengpapier overtoffe verf kunt weghalen zonder dat er een kneelbol ontstaat.

10. VERZACHT DE RANDEN

Gebruik nu een schoon en droog penseel om de binnenste randen van de citroen in elkaar te laten overlopen (ik deed dat met een oud zacht penseel nr. 3). Doe dit steeds op kleine vlakken en vergeet niet het penseel regelmatig af te vegen aan een oude doek of stuk keukengpapier om te voorkomen dat de kleuren treebel worden.

11. GEREFLLECTEERD LICHT

Ga terug naar het beschaduwde deel van de citroen en richt je aandacht op het gereflecteerde licht. Neem een tijdje van de lichtste mix (van stap 9) en voeg een minimale hoeveelheid ultramarijnblauw toe. Dep het vlak eerst en voeg dan meer detail toe aan de gebogen reflectie op de citroenschil; houd het subtiel en manipuleer de verf niet te veel.

12. TEXTUURDETAILS

Kijk nauwkeuriger naar de details op de citroen, vooral naar het knobbelige uiteinde waar de steel heeft gezeten. Gebruik hiervoor de bestaande mengsels op je palet, waaronder het zwart uit stap 4 en de mix voor de lemschaduw uit stap 3 (zo nodig met wat aanpassingen). Breng ze op met het fijne ronde penseel nr. 2/0.

13. FONKELENDE GLANSPUNTEN

Veg het fijne ronde penseel af en stip wat puur steenwit op de felste glanspunten op de citroen. Controleer nu of er delen zijn die nog wat aandacht behoeven (soals het uiteinde links) en laat de randen op het oppervlak nog wat subtieler in elkaar overlopen.

GROENE PEER

Voor dit project koos ik een groene peer, want groen is een van mijn favorietkleuren. De peer leent zich met zijn diepe kleur en ronde vorm geweldig voor een stilleven en staat in de kunst symbool voor allerlei dingen, waaronder de vrouwelijke vorm en vruchtbaarheid. Om de peer goed te vangen moet je de kleuren echt bestuderen, zodat je accurate groentinten kunt mengen.

OPSTELLING

Ik zette mijn peer op een lichte, neutrale ondergrond, zodat een sterke slagschaduw hem daarop verankert. De donkerder achtergrondkleur doet de peer beter uitkomen en de lichtval (ook nu weer van links) creëert boeiende glanspunten en lichtreflecties op het gladde oppervlak.

VERFKLEUREN

- rauwe omber
- loorzwart
- cadmiumrood
- titaniumwit
- koringblauw donker
- permarsantgroen licht
- cadmiumgeel
- gele aker

OVERIGE MATERIALEN

- linnen doek (10 x 10 cm), gegrand met transparante gesso (zie blz. 12)
- grafiet- of pastelpotlood
- kneedgum
- snaaf
- fixerspray
- transparante grondverf
- gegrande witte kartonnen stroken, om kleuren te vergelijken (optioneel)
- klein paletmes, om te mengen
- oude doek of kookpapier
- rond penseel nr. 1
- glad penseel 7½ inch
- katweng nr. 0
- rond penseel nr. 0
- zacht penseel, om randen te verzachten

Krachtige kleuren komen het best uit tegen een neutrale achtergrond, of kies contrasterende kleuren voor een dramatisch effect.